

УЧОРА Ё МЕНСКУ Ё ВЯЛІКАЙ ЗАЛЕ ДОМА ЁРАДА АДКРЫЎСЯ ІН ПЛЕНУМ ПРАЎЛЕННЯ САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕННІКАЎ СССР

Новы культурны ўздым калгасных мас

Гэтымі днямі ў «Звяздзе» была апублікавана пастанова ЦК КП(б)Б аб культурна-асветнай рабоце ў вёсцы.

У гэтай пастанове Цэнтральны Камітэт КП(б)Б па-большэйшаму ўскрывае карэні сур'янейшых недахопаў па гэтым важнейшым узаступна палітычнай работы.

Калгасны лад каронным чынам змяніў жыццё вёскі. Мінус і ўжо больш не вернецца той час, калі п'ямай хмарай вясні над працоўным селянінам клопаты аб тым, як забяспечыць сабе кавалкам хлеба, калі дума аб гэтым неадступна праследвала бедняка і сярэдняка.

Калгасны лад раскрасы працоўнаму селянінству шчыры гарызонт. Заможным становіцца жыццё калгасніка. Жыць стала вяселля, а калгаснае заўтра будзе яшчэ лепшым, яшчэ вяселлем.

Людзі калгасу — гэта ўжо новыя людзі. Яны хочунь карыстацца ўсім багаццям жыцця. Молдзід калгасна прагна цягнуцца да ведаў, да ведаў палітычных, тэхнічных, да культуры. Калгаснік хоча чытаць газеты, кнігі, слухаць музыку, глядзець добрую кінографію, п'есу.

Масавы попит на газеты, на лепшыя творы мастацкай літаратуры, на музычныя інструменты, калекцыйныя паэзіі калгаснікаў у гарадскія тэатры, часта за 30—40 кілометраў; мінства харавых, музычных, драматычных і іншых гуртоў, якія арганізуюцца ў калгасны, часта без ніякай кваліфікаванай дапамогі, — усё гэта яравае выражэнне магутнага культурнага ўздыму калгаснай вёскі, выражэнне не тых запытаў, якія прад'яўляюць калгаснікі. І мы абавязаны поўна-шо задаволіць гэтыя запысы, кіраваць і накіроўваць гэтыя імкненні калгасных мас да культуры, да ведаў.

Аднак, многія партыйныя арганізацыі адна недаацэньваюць вялікай палітычнай важнасці гэтай работы. ЦК КП(б)Б паставіў задачу, што рад партыйных арганізацый фактычна самахіліліся ад кіраўніцтва культурна-асветнай работай, што кіраўніцтва Наркомаветы правяла недаду-пальную бездаказнасць, фактычна не кіравала культурна-асветнай работай аб вёсцы, адарвалася ад сваіх кадраў — работнікаў хат-чытальняў, дамоў сацыяльнай культуры, калгасных клубоў, не ведала іх работчы і не кіравала ім.

ЦК КП(б)Б нававрачае партыйныя арганізацыі тварам да палітасветнай работы.

ЦК КП(б)Б абавязуе райкомы партыі ў дэкадны тэрмін распрацаваць рад канкрэтных мерапры-

емстваў, якія б рашуча палепшылі культурна-асветную работу ў вёсцы. ЦК патрабуе ад партыйных і савецкіх арганізацый, ад усіх камуністаў і комсомольцаў непасрэдна і актыўна ўдзельнічаць ва ўсіх формах палітасветнай работы ў калгасе і саўгасе.

Лозунг правядзеньня нашай партыі таварыша Сталіна «Кады вырашаюць усё» ў поўнай меры адносіцца і да гэтага ўчастка партыйна-палітычнай работы. Можна смела сказаць, што ў адносінах кадраў няма больш запупчанага ўчастка, чым палітасветная работа. ЦК даручыў райкомам партыі ў дэкадны тэрмін правесці кадры вагадчыкаў хат-чытальняў, дамоў сацыяльнай культуры, калгасных клубоў і лясніцкіх куткоў, адхіліўшы ад работы людзей няграматных, нявольных, якія выдалкова палілі туды, не аплываючы свайму прызначэнню. ЦК абавязуе напаста на культасветную работу людзей грамадных, усебакова прывераных, забараніўшы знімаць іх з гэтай работы без ведама аддзелаў наркомветы. Гэтым будзе пакладзена канец бюрократызму і перакіраванню кадры саветработнікаў, што так дрэнна адбывалася на практычнай рабоце.

Пастанова Цэнтральнага Камітэта — гэта вялікая праграма канкрэтных мерапрыемстваў, якая спрыяе новаму магутнаму ўздыму культуры і палітычнага фарміравання калгаснікаў. Пастанова ЦК КП(б)Б намячае будаўніцтва новых клубоў у калгасе, арганізацыя чырвоных куткоў, 40 тысяч кіносеансаў, 100 спектакляў і слімаў дзяржаўных тэатраў, 5 тысяч лекцый работнікаў усіх галі навукі, культуры і мастацтва і нават палітыка бутафорыі і грэму для калгасных драматычных гуртоў.

Райкомы партыйны і савецкіх арганізацый дан канкрэты план работы.

Задача заключаецца ў тым, каб па-большэйшаму ўдзельнічаць у ажыццяўленні гэтых мерапрыемстваў.

Наша партыя, наш вялікі і мудры Сталін працягваюць выключны клопат аб работніках вёскі і калгасных селянінаў нашай краіны. Пастанова ЦК КП(б)Б аб палітасветнай рабоце ў вёсцы — гэта яшчэ адзін узор выключнага клопату, чупасці і уважлівасці, працягласці усёй партыі, ЦК КП(б)Б, кіраўніком большэйшай Беларусі таварышам Гіладо да калгаснікаў. Таму такі вялікі і непахісны аўтарытэт нашай партыі ў масах, таму так бязмежна любімы рабочым і калгасным мас да нашай партыі, да мудрага правядзеньня народаў таварыша Сталіна.

На пленуме праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў СССР

Уступная прамова адказнага сакратара праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў СССР тав. А. ШЧЭРБАКОВА

Таварышы! Наша радаіма — краіна вялікіх перамог сацыялізму, надзея і аплот працоўных усёго свету — Саюз Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік перажывае новы трыумф, бліскучую гістарычную перамогу.

Адкрыта новая старонка ў гісторыі пролетарскай рэвалюцыі — стэханаўскі рух. Рэвалюцыя яшчэ і яшчэ раз дэманструе як з самай глыбокай нізоў уявілася мільёны працоўных людзей, як творчыя сілы народаў Савецкага Саюза усё актыўней і актыўней уцягваюцца ў творчую работу.

Стэханаўскі рух і незабыўны, хваляючы сваёй сардэчнасцю, сустрэчы лепшых будаўнікоў сацыялізму з кіраўнікамі партыі і ўрада, з вялікім і любімым правядзеньнем народаў таварышам СТАЛІНЫМ (бурныя апладысменты, пераходзіць ў аваяццю, усё ўстаюць. Волічы: «Ура». Арнестры выконвае «Інтернацыянал») з неабчужнай сілай паказваюць, якую чудовую эпоху перажываюць народы Савецкага Саюза, паказваюць, як наша краіна становіцца краінай сацыялістычнага багацця.

А гэта-ж толькі пачатак.

Заўтра сацыялістычныя нівы стануць яшчэ больш пладароднымі, савецкія фабрыкі, заводы памножаць сваю прадукцыю, навука, літаратура, мастацтва даб'юцца небывалых росквіту. Таварышы, адной з рашучых прычын поспехаў Савецкага Саюза з'яўляецца ўмацаванне дружбы народаў краіны Совету. Вялікая пролетарская рэвалюцыя трымае нас у саюзе і братстве народаў. У гэтым напрамку ў нашай краіне дасягнуты дзівосныя поспехі.

Каму не вядома, што ў царскай Расіі пэлыя народы выміралі з года ў год ад зверскай эксплуатацыі, ад вэнчэрных хароб, туберкулёза, трахомы і т. д. і вёсь прышло 18 год пролетарскай рэвалюцыі і ўзняты навава народныя народы Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік — пераможцы прыходзяць да свайго правядзеньня Сталіна, прыходзяць да гэтаго, каб з рашучасцю і гордасцю заявіць: мінулае засталася заду, як п'яны сон, як кашмар; пакуты, узаемная варожасць, жабрацтва засталася заду. Комуністычная партыя дала нам новае культурнае жыццё, жыццё сацыялістычнага багацця.

Наш пленум праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў, які мы сёння адкрываем у сталіні Беларусі — адной з сямі вялікіх рэспублік, якія ўваходзяць у склад СССР, — яшчэ адна ілюстрацыя да слоў таварыша Сталіна: «Дружба паміж народамі нашай вялікай краіны ўмацоўваецца». (Апладысменты).

Савецкая літаратура ганарыцца гэтымі таварышамі і рашучасцю іх поспехам. (Апладысменты).

Таварышы! Але ўсё тое, што зроблена, гэта толькі пачатак вялікай работы. З гэтага пункту гледжання ўсё зроблена нас задавальніць не можа.

Саюз савецкіх пісьменнікаў абавязан памножыць свае намаганні і работу, несумненна пампыраць сувязь, памножыць пераклады, а галоўнае — палепшыць якасць перакладаў.

Няхай гэты пленум, які заслухае і абмяркуе дэклады беларускіх і беларускай літаратуры, паслужыць новым штуршком да разгорвання гэтай работы. Яшчэ вышэй будзем прымаць сцяг пролетарскага інтернацыяналізму, будзем прадаўжаць маваць дружбу паміж народамі СССР. Кіруючы ўказаннем у нашай рабоце будзь наступныя словы таварыша Сталіна:

«А дружба паміж народамі СССР — вялікая і сур'янае заваяванне, бо пакудь гэта дружба існуе, народы нашай краіны будзь вольны і неперажываюць нічога несправнага нам — ні ўнутраны, ні знешні ворагі, пакудь гэта дружба жыць і адраўстаць». (Апладысменты).

Там узаемна творчае ўзабагачэнне, што перакладная работа была пэнальнай для творчасці паэтаў, якія прапавалі над перакладамі.

За мінулы час адбывалася інтэнсіўнае ўзаемнае азнаямленне з творчасцю пісьменнікаў найвышэйшых рэспублік і абласцей. Паездка гравіцкіх пісьменнікаў у Беларусь і Украіну, беларускіх і украінскіх пісьменнікаў — у Грузію і Арменію, чухашскіх пісьменнікаў — у Казахстан, каракалпакскіх пісьменнікаў у Азербайджан і Татарыю, казахскіх — у Маскву, Ленінград і т. д., — усё гэта спрыяла росту нацыянальных літаратур. У 1935 годзе выпушчаны перакладны літаратуры моў народаў Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік на рускую мову параднаўча з 1934 годам на тыражу больш чым у тры з паловай разоў, а па колькасці аркушаў-водкіцаў — у сем разоў.

Пакладзена пачатак значнай узаемнай перакладнай работы. Украінскі паэт Тыхана прауе над украінскімі перакладамі, грузінскія паэты Чыкавані і Таміян Табідзе прауіць першы над украінскімі перакладамі, другі — над армянскімі. Грузінскі паэт Лордзіпанідзе прауе над беларускімі перакладамі, беларускі паэт Аляксандровіч перакладае украінска, грузінскі паэт Тыхана прауе над украінскімі перакладамі, грузінскія паэты Чыкавані і Таміян Табідзе прауіць першы над украінскімі перакладамі, другі — над армянскімі. Грузінскі паэт Лордзіпанідзе прауе над беларускімі перакладамі, беларускі паэт Аляксандровіч перакладае украінска, грузінскі паэт Тыхана прауе над украінскімі перакладамі, другі — над армянскімі.

Гэтыя рысы — народнасць, адкрыты сувязь з пролетарскім авангардам, актыўнасць, аптымізм, які вышывае з узабонасці ў немінучасць перамогі сацыялізму.

Савецкая паэзія — перадавая паэзія. Але толькі для таго, каб паэзія была перадавая, не трэба было збірацца на пленум, і калі на пленуме паставілася пытанне аб паэзіі, то не для таго, каб хваляцца, а для таго, каб сказаць, што паэзія адстае ад геранічнага і выдатнага жыцця і што іпэравае становіцца паэзіі ні чыстаго, ні самай паэзіі аднаволенне не можа, бо, на справядлівым ўказанні А. М. Горькага, паэзія мае ў сабе вялікую колькасць пусташтвету, мікны і саломы.

У сваёй рабоце паэты павінны ўздыць лясавым наступным выдатным словам Рамэн Ралана: «Ніколі не задавольвайцеся перамогай сённяшняга дня! і ніколі не пачывайце на дасягнуты поспех!»

Нельга перамачы раз назаўбед, трэба перамагаць кожны дзень.

Трэба кожную раніцу пачынаць спачатку і прадаўжаць бойку, пачатуую напярэдадні.

Таварышы, у нашай краіне бурны тэмпам разгорвання гістарычных рух стэханаўскага руху, які ламае старыя погляды на тэхніку і старыя планы.

Рух, які наглядна і практычна свідравае, што прадукцыянасць працы пры сацыялізме вышэй, чым пры капіталізме.

Рух, які азнамяе пачатак небылага культурна-тэхнічнага ўздыму рабочага класа.

Рух, які падрыхтоўвае ўмовы для пераходу ад сацыялізму да камунізму.

Літаратура не можа праіснаваць міма гэтага гістарычнага руху, не зробіць вывадаў у сваёй спецыфічна чыста літаратурнай галіне.

Было б самым лясным, як гэта некаторыя прауіць рабіць, арганізаваць сустрэчу-банкет пісьменнікаў і стэханаўцаў, высушыць патрабаванне ў адзін момант, на скорую руку аднастраваць стэханаўцаў у нашай літаратуры. Гэта было б апашленнем стэханаўскага руху.

Інтернацыянальным задачам. Гэта акалічнасць робіць магчымай дружную работу паэтаў па карысці савецкай літаратуры.

Савецкая паэзія вырацавала свае ўласныя рысы, якія разка адраінаваць не ад паэзіі напярэдных эпох.

Гэтыя рысы — народнасць, адкрыты сувязь з пролетарскім авангардам, актыўнасць, аптымізм, які вышывае з узабонасці ў немінучасць перамогі сацыялізму.

Савецкая паэзія — перадавая паэзія. Але толькі для таго, каб паэзія была перадавая, не трэба было збірацца на пленум, і калі на пленуме паставілася пытанне аб паэзіі, то не для таго, каб хваляцца, а для таго, каб сказаць, што паэзія адстае ад геранічнага і выдатнага жыцця і што іпэравае становіцца паэзіі ні чыстаго, ні самай паэзіі аднаволенне не можа, бо, на справядлівым ўказанні А. М. Горькага, паэзія мае ў сабе вялікую колькасць пусташтвету, мікны і саломы.

У сваёй рабоце паэты павінны ўздыць лясавым наступным выдатным словам Рамэн Ралана: «Ніколі не задавольвайцеся перамогай сённяшняга дня! і ніколі не пачывайце на дасягнуты поспех!»

Нельга перамачы раз назаўбед, трэба перамагаць кожны дзень.

Трэба кожную раніцу пачынаць спачатку і прадаўжаць бойку, пачатуую напярэдадні.

Таварышы, у нашай краіне бурны тэмпам разгорвання гістарычных рух стэханаўскага руху, які ламае старыя погляды на тэхніку і старыя планы.

Рух, які наглядна і практычна свідравае, што прадукцыянасць працы пры сацыялізме вышэй, чым пры капіталізме.

Рух, які азнамяе пачатак небылага культурна-тэхнічнага ўздыму рабочага класа.

Рух, які падрыхтоўвае ўмовы для пераходу ад сацыялізму да камунізму.

Літаратура не можа праіснаваць міма гэтага гістарычнага руху, не зробіць вывадаў у сваёй спецыфічна чыста літаратурнай галіне.

Было б самым лясным, як гэта некаторыя прауіць рабіць, арганізаваць сустрэчу-банкет пісьменнікаў і стэханаўцаў, высушыць патрабаванне ў адзін момант, на скорую руку аднастраваць стэханаўцаў у нашай літаратуры. Гэта было б апашленнем стэханаўскага руху.

рознастайны, разумны, метаімаіненны, больш пэльны, чым тое, што даецца ў нашых мастацкіх творах.

А ў якім несплатным даўгу знаходзіцца літаратура перад камсомольцамі!

Такім чынам, астрай выданы асноўны недахоп літаратуры, калі яна, літаратура, не паспявае за жыццём, не ўмее заглянуць наперад, у заўтрашні дзень, не ўмее марыць.

«Трэба марыць», — гаварыў Ленін.

Марыць не па-манілаўска, не беагрунтоўна, маўжыць па-ленінска, па-сталінска, — апраўжана на жалежныя законы марксізма-ленінізма.

Калі мы звернемся да Маякоўскага, то мы можам сказаць, што ён умеў марыць.

У студзені 1919 года, у дні іпэраўнічых і разрушч, разгрому, змоў і адрашчываў, голыду і холаду, Маякоўскі ўмеў пісаць такія радкі:

«Там за горамаі гора Солнечный край непочатый».

...18 год таму назад гэты сонечны край быў марай. Сёння мы рэальна адчуваем яго. Сонечны край — гэта Саюз Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік. (Бурны апладысменты).

Дык вёсь стэханаўскі рух прадаўжае патрабаванні да літаратуры — асацыяваць краіну, у якой гераізм стаў масавай з'явай, апісаць людзей, у якіх грамадскія інтарэсы сталі іх асабістай справай, апісаць не першыя пмынныя фарбы, апісаць смела, дэрагнавана, не паўпаі за фактамі, а глядзець наперад, у заўтра.

Стэханаўскі рух на практычнай раўні паставіў такімі праблемамі як пераход ад сацыялізму да камунізму, да знішчэння пролетарскай пмык горадам і вёскаў, да знішчэння пролетарскай пмык працай разумовай і працай фізічнай.

Дзе, у якім мастацкім творы паставілася гэта праблема? Пісьменнікі павінны пачаць з таго, каб усядоміць па-сапраўднаму гэтыя праблемы, гэтым мастацкі аднастраваць, Усеазаемае і рэспубліканскае праўленні ССР абавязаны распрацаваць рад практычных мерапрыемстваў у дапамогу пісьменнікам.

Таварышы, вышай я гаварыў, што адставанне літаратуры ў святле стэханаўскага руху ў гледзіць астрай. З недахопамі і

адставаннем літаратуры ёсць толькі адзін шлях барацьбы — гэта літаратурная самакритыка.

Трэба прама сказаць, што саюз савецкіх пісьменнікаў яшчэ не дабіўся сапраўдных рэзультатаў, у гэтым арганізацыі літаратурнай крытыкі. Крытыка па-ранейшаму неадавальняючая. Яна не паучылася правільна арыентаваць чытаца і пісьменніка, крытыка часта агучыла захваліць адны тэмы і так-жа агучыла ахайвае іншыя.

Сакратар ЦК ВКП(б) т. Андрэву на нарадзе па дэпчэй літаратуры сказаў:

«Нам патрэбна чулая, прычыннавая крытыка, якая вучыла-б пісьменніка і зааочывала яго роў, які рух наперад, усцываючы сапраўднае недахопы таго ці іпшага літаратурнага твору, у той-жа час ачышчаючы літаратуру ад ускай гнілі, ад усёго чужога і неадравага».

Дык вёсь нам неабходна палепшы літаратурнай крытыкі і самакритыкі.

Гэтыя словы тав. Андрэва былі сказаны на нарадзе па дэпчэй літаратуры. Мы не зробім памылкі, калі скажам, што гэта аданна палкам дэпчэй літаратуры ў цэлым.

Няхай наш пленум праідзе пад знакам адраваў, прышчыповай і ідэяльнай самакритыкі.

Давольце, таварышы, ад імя савецкіх пісьменнікаў вітаць партыйны і савецкі арганізацыі Беларусі, якія аказалі нам брадчуную дапамогу. (Бурны апладысменты, музыка выконвае «Інтернацыянал»).

Давольце вітаць ад імя савецкіх пісьменнікаў гераічны народ Беларусі. (Бурны апладысменты, Усе ўстаюць і наладываюць аваяццю).

Гераічны народ Беларусі, які адстаў сваю незалежнасць у самай жорсткай барацьбе з іпэраўнтамі, народ, які разам з работчы і вясні Савецкага Саюза гэтаў абараніў ад лобова ворага сонечны край, пшавіваю краіну сацыялізма — Саюз Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік. (Бурны апладысменты, Усе ўстаюць. Арнестры выконвае «Інтернацыянал»).

Трэці пленум праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў СССР абавязуе адраваць. (Бурны апладысменты, Арнестры выконвае «Інтернацыянал»).

Сем гадамі, Перапоўненая вадзачунымі аваяцямі сустрэкае з'яўляюцца за сталом прадзюма таварышы Гіладо, Валковіч, Галадзе, Чарнавоў, Дзянюца, старшыня Цэнтральнага савета Асацыяцыя СССР тав. Зімаўна, Рысіна, Клімковіч, Аўгустайч, Асацыяцыя СССР тав. Зімаўна, Ноўнава-Прыбол, Бэзыменскі, Сейфуліну, Кіршона, Сельвінскага і іншых.

Тав. Шчэрбакоў, адкрываючы пленум, першае сваё слова прысвочае тама, хто вяртае працоўны наш сацыялістычнай радзіме на звычвалы ў гісторыі гераізм, тама, пад чым кіраўніцтвам раслі і квітнелі літаратурнае раслі ялітка Савецкага Саюза — таварышу Сталіну.

Бо гэта ён сабраў усіх, даў агульную мову, вынахнуў агульную інтарэсы, асвятліў дарогу ў чудованае жыццё.

У працэсум пад гучныя воплескі выбараюцца: праўленні праўлення ССР СССР, тт. Гіладо, Валковіч, Галадзе, Чарнавоў, Дзянюца, Рысіна, Ляпелюні, Аўгустайч, Сейфуліну, Кіршона, Сельвінскага, Ноўнава-Прыбол, Бэзыменскі, Сейфуліну, Кіршона, Сельвінскага і іншых.

Вельмі хораша сказаў у адказ патрабаванні тав. Кіршона: «Калі бачыць абліччэ патрабаванні тав. Кашчылкіна, яго брат іпшыроў яму на змену і ўзай яго абороу. Будзьце саюдамы, таварышы — кожны працоўны Савецкага Саюза з'яўляецца ваяцкім братам і нікоя армія свету нас не перажывае».

Пад гучныя і дружныя воплескі, пад выкуты: «Няхай жыць таварыш Сталін, ура налезанам маршы Савецкага Саюза таварышу Варашылаву» пленум прымае паставу аб пасылцы прышчыпальных таварышам Сталіну, Молатаву і Варашылаву.

Благодзя пажаданне на гэтым запыраеца.

Понеры заўсёды выкаляюць бору захвалення ў аўдыторыі. І на гэты вечары яны былі такімі пшавівым, дабрыям, такімі чорнымі і свежым у сваіх думках. І

Пад гучныя і дружныя воплескі, пад выкуты: «Няхай жыць таварыш Сталін, ура налезанам маршы Савецкага Саюза таварышу Варашылаву» пленум прымае паставу аб пасылцы прышчыпальных таварышам Сталіну, Молатаву і Варашылаву.

Благодзя пажаданне на гэтым запыраеца.

Понеры заўсёды выкаляюць бору захвалення ў аўдыторыі. І на гэты вечары яны былі такімі пшавівым, дабрыям, такімі чорнымі і свежым у сваіх думках. І

Пад гучныя і дружныя воплескі, пад выкуты: «Няхай жыць таварыш Сталін, ура налезанам маршы Савецкага Саюза таварышу Варашылаву» пленум прымае паставу аб пасылцы прышчыпальных таварышам Сталіну, Молатаву і Варашылаву.

Благодзя пажаданне на гэтым запыраеца.

Понеры заўсёды выкаляюць бору захвалення ў аўдыторыі. І на гэты вечары яны былі такімі пшавівым, дабрыям, такімі чорнымі і свежым у сваіх думках. І

Пад гучныя і дружныя воплескі, пад выкуты: «Няхай жыць таварыш Сталін, ура налезанам маршы Савецкага Саюза таварышу Варашылаву» пленум прымае паставу аб пасылцы прышчыпальных таварышам Сталіну, Молатаву і Варашылаву.

Благодзя пажаданне на гэтым запыраеца.

Понеры заўсёды выкаляюць бору захвалення ў аўдыторыі. І на гэты вечары яны былі такімі пшавівым, дабрыям, такімі чорнымі і свежым у сваіх думках. І

Пад гучныя

Леанід ПЕРВАМАЙСКІ

МАЯ ЖЫВАЯ МАЛАДОСЦЬ

Мая жывая маладосць, чалом табе, чалом! Мая жывая маладосць, ты рвала напалом! Мая жывая маладосць, лая, звіні крылом!

Мая жывая маладосць, то-ж ты мяне вяла! Мая жывая маладосць, а бядою павалам! Мая жывая маладосць, ты агінуць не магла!

Перапілаў у украінскае ПАТРО ГЛЕБНА. Харкаў, 1931 г.

ЛІТАРАТУРА ОРДЭНАНОСНАЙ БАШКІРЫ

Старшыня ЦВК Башкірскай АССР і старшыня саюза совецкіх пісьменнікаў Башкірыі т. А. М. Тагіраў у гутарцы з супрацоўнікамі «Звязды» расказаў аб тым, як жыве і будзе новае заможнае і культурнае жыццё башкірскага народа.

рокім колам чытачоў Савецкага Саюза. Тэматыка башкірскай літаратуры насычана барацьбой пролетарыята пад кіраўніцтвам партыі большавікоў за сацыялізм.

Да вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі Башкірыя была тыповай калоніяльнай дзяржавай. Нязграўныя людзі, шырокія прасторыя стэпы, нетры Башкірыі з'яўляліся аб'ектам каланіяльнай і акупацыйнай палітыкі імперыялістаў.

«Жыццё стала лепш, жыццё стала вяселей» — гэтыя словы вялікага Сталіна асабліва ярка пацвярджаюцца на жыцці башкірскага працоўнага і мінувалым аграбленым, галодным, выміраючым калоніяльным работам, зараа пунанпраўным шчаслівых работых і калгаснікаў.

Цяпер Башкірыя — ордэнаносная совецкая рэспубліка. Пры браўнай дапамозе вялікага Савецкага Саюза і ў першую чаргу рускага пролетарыята яна дабілася велізарнага перамогу ў гаспадарчым і культурным будаўніцтве.

«Пісьма аб новым чалавеку», «Посвідний» — пісьма на калгасную тэму, роман «Кроу машыны» — Тагірава, раман «Айхлу» — Ішмугулава, раман «Кроу» — Дзюльды, паэма «Орда» — Язавы і інш.

Менш вялікія поспехі ў галіне культурнага будаўніцтва. У Башкірыі, дзе раней не было ні адной вышэйшай навукальнай установы, ёсць 4 інстытуты, каля 50 тэхнікумаў, пяць навукова-даследчых інстытутаў, каля 4 тысяч сярэдніх і пачатковых школ. Усе гэтыя школынага ўзросту ахоплена школьнага ўстаноў.

Перад пісьменнікамі Башкірыі стаіць ганаровая гістарычная задача — стварыць літаратуру Савецкай Башкірыі, вартую заняць належае месца ў вялікай аднай літаратуры Савецкага Саюза. Яркія, поўнакроўныя вобразы новых людзей, народжаных у працоўна-соцыялістычнай працы, башкірскай літаратуры яшчэ недастаткова крытыка. Пісьменнікі Савецкай Башкірыі павінны ўзяць свой культурны ўзровень, гэтыя вылучыць творы Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна, творы класікаў рускай літаратуры і лепшых сучасных совецкіх пісьменнікаў.

Трэці пленум праўлення саюза совецкіх пісьменнікаў, які адбыўся ў Менску, у сталецкім ордэнаноснай Савецкай Беларусі, мае вялікае значэнне ў справе далейшага развіцця мастацкай літаратуры ўсіх народаў нашай квітэнючай сацыялістычнай рэспублікі.

Пасля першага з'езда саюза совецкіх пісьменнікаў узбекскія паэты т. Гайраці, Уйгун, Аібек, Алемджан, Шах-Залда, Гафур Гулям, Айтдін, Осман Насыр, Доўран і інш., празаікі Абдула Кахар, Шамс, Парла Турсуи, Калдыры і інш. напісалі рад вялікіх твораў. Расце драматургія і крытыка.

Трэці пленум праўлення саюза совецкіх пісьменнікаў наменіць рад канкрэтных мер для далейшага бурнага росту і развіцця мастацкай літаратуры народаў СССР — літаратуры, варты вялікай эпохі сацыялізма, і яшчэ больш узмацніць брацтва совецкіх пісьменнікаў, якія ідуць наперад пад сцягам вялікага правадзяра народаў таварыша Сталіна.

Сквітам, вышчём адказаў Галоўная. Волат спыніўся. Адрэзаны шлях. Зграя дракежнікаў, лютасці поўная, Моцна трымае яго ў кіпкорках. Шырацца зноса Галоўная пікамі, Шырацца шытоў у работы натоўп, Поўніцца лімантам, гвалтамі даікамі, Гігантам, лаянкай, стогамі, крыкамі, Фырканнем, поканнем ад канцоў.

Узбекістан, які меў да рэвалюцыі 1/2—2 проц. граматых, мае зараз каля 50 проц. граматых. Амаль усе дзеці школьнага ўзросту ахоплены навучаннем. Ёсць дзесяці ВНУ і сярэдніх навукальных устаноў. Працоўныя Узбекістана зараз на сваёй роднай мове чытаюць Галстога, Пушкіна, Лермантава, Тургенева, Чахава, Некрасава, Гогаля — лепшых класікаў рускай літаратуры.

Трэці пленум праўлення саюза совецкіх пісьменнікаў наменіць рад канкрэтных мер для далейшага бурнага росту і развіцця мастацкай літаратуры народаў СССР — літаратуры, варты вялікай эпохі сацыялізма, і яшчэ больш узмацніць брацтва совецкіх пісьменнікаў, якія ідуць наперад пад сцягам вялікага правадзяра народаў таварыша Сталіна.

Узбекістан, які меў да рэвалюцыі 1/2—2 проц. граматых, мае зараз каля 50 проц. граматых. Амаль усе дзеці школьнага ўзросту ахоплены навучаннем. Ёсць дзесяці ВНУ і сярэдніх навукальных устаноў. Працоўныя Узбекістана зараз на сваёй роднай мове чытаюць Галстога, Пушкіна, Лермантава, Тургенева, Чахава, Некрасава, Гогаля — лепшых класікаў рускай літаратуры.

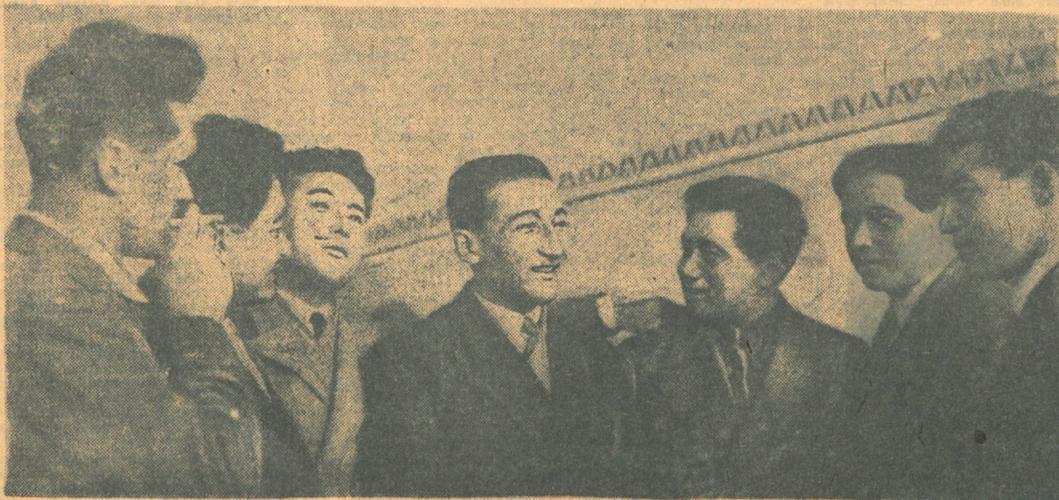
Трэці пленум праўлення саюза совецкіх пісьменнікаў наменіць рад канкрэтных мер для далейшага бурнага росту і развіцця мастацкай літаратуры народаў СССР — літаратуры, варты вялікай эпохі сацыялізма, і яшчэ больш узмацніць брацтва совецкіх пісьменнікаў, якія ідуць наперад пад сцягам вялікага правадзяра народаў таварыша Сталіна.

Узбекістан, які меў да рэвалюцыі 1/2—2 проц. граматых, мае зараз каля 50 проц. граматых. Амаль усе дзеці школьнага ўзросту ахоплены навучаннем. Ёсць дзесяці ВНУ і сярэдніх навукальных устаноў. Працоўныя Узбекістана зараз на сваёй роднай мове чытаюць Галстога, Пушкіна, Лермантава, Тургенева, Чахава, Некрасава, Гогаля — лепшых класікаў рускай літаратуры.

Трэці пленум праўлення саюза совецкіх пісьменнікаў наменіць рад канкрэтных мер для далейшага бурнага росту і развіцця мастацкай літаратуры народаў СССР — літаратуры, варты вялікай эпохі сацыялізма, і яшчэ больш узмацніць брацтва совецкіх пісьменнікаў, якія ідуць наперад пад сцягам вялікага правадзяра народаў таварыша Сталіна.

Узбекістан, які меў да рэвалюцыі 1/2—2 проц. граматых, мае зараз каля 50 проц. граматых. Амаль усе дзеці школьнага ўзросту ахоплены навучаннем. Ёсць дзесяці ВНУ і сярэдніх навукальных устаноў. Працоўныя Узбекістана зараз на сваёй роднай мове чытаюць Галстога, Пушкіна, Лермантава, Тургенева, Чахава, Некрасава, Гогаля — лепшых класікаў рускай літаратуры.

Трэці пленум праўлення саюза совецкіх пісьменнікаў наменіць рад канкрэтных мер для далейшага бурнага росту і развіцця мастацкай літаратуры народаў СССР — літаратуры, варты вялікай эпохі сацыялізма, і яшчэ больш узмацніць брацтва совецкіх пісьменнікаў, якія ідуць наперад пад сцягам вялікага правадзяра народаў таварыша Сталіна.

Група пісьменнікаў Узбекістана. НА ЗДЫМКУ (справа направа): загадчык культурасветаддзела ЦК КП(б) Узбекістана — кіраўнік узбекскай дэлегацыі на III пленуме ССР, т. БЕРЭГІН, узбекскія паэты т. АІБЕК, ГАЙРАЦІ, ГАФУР, ГУЛЯМ, УЙГУН, АЛІМДЖАН і ЛАУРЭНЦЭ.

Дзём'ян БЕДНЫ

Галоўная вуліца

ПАЭМА 1917—7-XI—1922 г.

Трум-ту-тум! Трум-ту-тум! Трум-ту-тум! Рушылі. Блізьяцца, блізьяцца, блізьяцца, Звені ў жалезнай шэрагі ніжупца, Крокамі гулкімі грозна ідуць, Грозна ідуць, Ідуць, Ідуць

— Смерцяны!, — Тыц на Галоўную рыла суконнае! — Спынаду-ж ім жандармерыя конная! — Слаўна таксама дуплі дашы! — Бачылі лоуэнгі? — Так, ялавітыя! — Чэрны адшыла, скам'ячаны кулак. — Цхаўда, што ёсць між работых забітыя? — Нельга-ж душа, без афяр ані які! — Ці на карысьці ім навука старанная? — Што-ж, дачкаюцца горшай бялы!

У жаху шалёным Галоўная вуліца: Вледны, калощыца, гоісае, туліца, Страхам смаротным ралтоўна ужалены, Круціцца — клубы махляр накрухмалены, Шальма ліхвар і суконны купец, Жукі, банкір, побач модны кравец, Фотавы тув, ювелір патэнтваны, — Кожны мітусіцца, пудка ўсхваляваны

Зноўку азавялі вітрыны люстраныя. Зноўку крывавыя змыты сляды. Вуліца шумная, зноса-рачыстая, Мірам заліта вярзнікіх ігнэў. Роанае годзіскае губліка чыстая Чаўкае, шадкае Вудінай зноў. Чаўкае з пошла-тулою беспаспэснаю, Чаўкавія тармі вымервае вочнаю, Верачы цыфра, што скончаны бой, З лёсам паірыцца сам ашалоўлены, Болей не вернецца, сляза зломлены, Глуха рачока, хоць недзе прыбой

Прабуоць клямі, сігналам, запоры: — Гэй, алукайце жалезныя шторы! — Скараей! — Скараей! — Скараей! — Вось іх правучаць, пракаляты звароў, Пусціць нягодкінам чорную кроў, Каб бунтаваць заракліся навекі! — Палаюць грозна цяжкія павекі

Зноў... Зноў... Ярасць прыбой чуцьна... Трушчэцца гіпсісць асоў... Бурыцца грозна сцяна. — На! — На! — Раз-два, Моцна! — Раз-два, Дружна! — Раз-два, У ход! Грымнуў сьмеаццаты гол.

З сіламі ў оведе магутнымі самымі, З воляй аднай і з сэрцам адным, З боем агульным, з крывавымі плямамі Слігтаў чырвоных, гарэшных над ім, З заканукаў, паэма «Орда» — Язавы і інш.

— Хто там? Хто там Хынкнуўшы «Стоій» — заіх? — Хто па жыцьях жывалотых Стрелы дае з халасты? — Хто там пралазіць падлізай? Прыхваляе панскі да нас? — Раз-два, Знішу! — Ілічэ Раа! — Без пахалімаў мы дужыя! — Раз-два, Дружна! — Раз-два, У ход! — Хай нас крапе тут погані! Сілы не знойдеш такой!

Памытых, размытых, калдобістых, авілістых, Гіёна уздыбушы тысячы жылістых, Чорных, мазольных, натруджаных рук, Бура праваўшы вякамі славанае Кола ганебнае, зачараванае Катаржых мук, З фабрык, з вукаіна, з над дыму, з-над хмар Вышаў на вуліцу новы ўладар, Вышаў і скарэц перамена ралтоўная: Вуліца ў страху амерла Галоўная, Слухае хліпкае сэрца сваё,

— Хто там? Хто там Хынкнуўшы «Стоій» — заіх? — Хто па жыцьях жывалотых Стрелы дае з халасты? — Хто там пралазіць падлізай? Прыхваляе панскі да нас? — Раз-два, Знішу! — Ілічэ Раа! — Без пахалімаў мы дужыя! — Раз-два, Дружна! — Раз-два, У ход! — Хай нас крапе тут погані! Сілы не знойдеш такой!

Воліца гэта, палацы, каналы, Банкі, пасажы, вітрыны, падвалы, Злата, ежа, пітво і ткані, — Гэта — маё!

Пелі, вузлы — каліяні гістарычных... Звоіць — другі ці мо першы? — званок. Безліч пакут і бабў тытанічных — Наш пераможны пірновы вянок. Не лаверайце шпанітоно лісіваму: — «Вы пераможны! Мы німа ляжым». Хынкнаю зноў-жа не верце трусліваму: — «Нашым бадаяннем не будзе мяжы!»

Воліца гэта, палацы, каналы, Банкі, пасажы, вітрыны, падвалы, Злата, ежа, пітво і ткані, — Гэта — маё!

Хай наша вуліца будзе залворкамі Перад Праспектам Суветным, другім: Ён-жа трымаеца толькі падпоркамі І самахвалствам, ужо пелжывым. Сцены штурмуеца нашай Галоўнай, Мы і адступалі, разобіты у кроў, Ды адступаючы ў бойны няроўня, Мы наступалі ўсё-ж. Зноў і зноў.

Воліца гэта, палацы, каналы, Банкі, пасажы, вітрыны, падвалы, Злата, ежа, пітво і ткані, — Гэта — маё!

Гляньце, браты, на агні затуманяны, Вухам лапіце раскапіты шум: Гэта рэзервы ідуць гартаваныя. Трум-ту-тум! Трум-ту-тум! Трум-ту-тум!

Воліца гэта, палацы, каналы, Банкі, пасажы, вітрыны, падвалы, Злата, ежа, пітво і ткані, — Гэта — маё!

Рушылі. Блізьяцца, блізьяцца, блізьяцца, Звені ў жалезнай шэрагі ніжупца, Крокамі гулкімі грозна ідуць, Грозна ідуць, Ідуць, Ідуць На апошні суветны рэдут!..

ПЕРАГАВОРЫ У ПАРЫЖЫ

ПАЗІЦЫЯ АНГЛІ У ВЫПАДКУ НАПАДУ НА СССР

ЛОНДАН, 7 лютага. Ліберальны штотымдзёнік «Нью Стэйтсмен» інд «Нэйшн» у артыкуле, прысьвечаным дыпламатычным перагаворам, якія адбыліся ў Лондане, адбыліся ў апошні час у Лондане і Парыжы, указвае, што найбольш характэрным момантам міжнароднай палітыкі з'яўляецца ўсеагульная няўпэўненасць у будучай палітыцы Англіі.

ЗАДАВЛЕННЕ У ПАРЫЖЫ

ПАРЫЖ, 7 лютага. Спінваючыся на выніках дыпламатычных перагавораў, якія адбыліся ў апошні дні ў Парыжы, бюлетэн «Джэкс эканомік э фінансер» піша, што гэтыя перагаворы «лапейшы атмасферу ў Цэнтральнай Еўропе і смавалі сувязі, якія алуцаюць Францыя з Малой Антантай».

Па словах журналіста, гэта няўпэўненасць асабліва непакоіць Германію. Адныя сродкі пакончыць гэтым сумненнем, — піша журналіст, — гэта — даць аразумець Германіі, што «у выпадку прадуманага нападу на СССР яна павінна прыняць з тым, што гэта вынікі актыўнага ўдзелу ў шчырым маральным з боку Лігі нацыяў».

Бюлетэн падкрэслівае, што перагаворы, якія адбыліся, былі разлічаны на арганізацыю міру ў Дунайскім басейне.

Указваючы на аргументы Гітлера, згодна якіх Англія павінна была лепшае эканамічнае развіццё за кошт СССР не эканамічна ў другім месцы і падкрэсліваючы, што Германія, разлічваючы на брытанскі нейтралітэт, афар артыкула ўказвае, што гэтыя разлікі Германіі асуджаны негуманна. Як падкрэслівае журналіст, унутрышняя дэмагэгія грамадскай думкі ў абарону дэявіяў Лігі нацыяў, накіраваных супроць італьянскай агрэй і Абсініі, была-б яшчэ на могоа ўздушальней, калі-б агрэйсам была Германія, а афярвай агрэй — Советскі Саюз.

Таксама аптымістычна расцнявае вынікі парыжскіх дыпламатычных перагавораў і журнал «Энформасьон».

ЧАГО ВАРТЫ МІРАЛЮБІВЫЯ ЗАЯВЫ ГІТЛЕРА?

ПАРЫЖ, 8 лютага. (БЕЛТА). Газета «Эвр» у рэдакцыйным артыкуле прыводзіць заяву, зробленую Гітлерам прадстаўнікам камітэта франка-германскага абліжання аб тым, што ён рашуча асуджае ўсякую магчымасць ваіны паміж Францыяй і Германіяй. Газета ўказвае, што калі прыняць на веру гэту заяву, калі Гітлер сапраўды адмовіцца ад ваіны, як сродку знешняй палітыкі, то з'яўляцца неразумным, таму ён а такоў вэрэаўнае адносіцца да совецка-французскага дагавору.

ЦВЯРОЗЫ ГОЛАС РУМЫНСКАГА ДРУКУ

БЕНА, 8 лютага. (БЕЛТА). Влізкія да румынскага ўрада газеты вырываюць і адхіляюць спробы германскага ўрада ўлічыць Румынію ў антысовецкі фронт. Ульвовая газета «Алэвуру» піша:

«Якую шкоду ў такім выпадку можа прынесці Германія франка-совецкі дагавор?» — пытаецца газета. Чаму Гітлер не далучаецца да яго, тым больш, што гэты дагавор аб узаемалапамозе адкрыт для ўсіх? Чаму германскі друк патрабуе рэвізіі лакарнскага дагавору, аднай мэтаў якога з'яўляецца гарантыя «статус-кво» (існуючае становішча) у Еўропе? І чаму Гітлер адмаўляецца ад заключэння усходняга пакту?»

«Парыжскія перагаворы, паводзі, што Англія, Францыя, Бельгія, Малая і Вялікая Антанта аднадушна лічць нестойкай палітыкаю новай палітыкі ўключэння Савецкага Саюза ў сістэму налітываюй безапаснасці, бо толькі такім шляхам магчыма дэявіяна абарона супроць ваеннай агрэй, якую ўзмацняе рыхтуе гітлераўская Германія. Сапраўднае забеспячэнне міру і разам з тым безапаснасць румынскіх граніч могуць быць гарантыяваны толькі далучэннем Савецкага Саюза з яго велізарнай ваеннай магутнасцю да лакарваў, якія сваёй галоўнай задачай ставяць захаванне міру».

НОВЫ ІНЦЫДЭНТ НА ЧЭХАСЛАВАЦКАЙ ГРАНІЦЫ

ПРАГА, 9 лютага. (БЕЛТА). Згодна наведаным чэхаславацкага тэлеграфнага агенства, учора ў Паўночна-Усходняй Чэхіі, недалёка ад граніцы з Германіяй, чэхаславацкай вандарыскай астрэмаі чатыры асобы, влізліся да германскай арміі, у тым ліку адна афіцэр. Як наведана агенства, усе яны праікі на лыхах утыб чэхаславацкай тэрыторыі, прыкладна, на 50 метраў. Дзюм другім асобам, таксама належачым да германскай арміі і праніклым на чэхаславацкую тэрыторыю, удалося скрыцца ў Германію. Затрыманія заявілі, што яны нібыта забудзіліся.

Агенства напамінае, што 2 лютага ў тым-жа раёне чэхаславацкую граніцу перайшла група з 60 германскіх салдат на чале з афіцэрам у поўным баявым снаражанні і знаходзілася на чэхаславацкай тэрыторыі каля поўдзінны, зварачыцца з картамі.

ДЭМАНСТРАЦЫЯ НАРОДНАГА ФРОНТА У ПАРЫЖЫ

ПАРЫЖ, 10 лютага. (БЕЛТА). Учора працоўныя Францыі адначлі галавую геранійнай антыфашысцкай дэманстрацыі парыжскіх работых, арганізаванай камуністычнай партыяй 9 лютага 1936 г.

Дэманстрацыя на плошчы Рэспублікі пачалася ў 2 гадзіны дня, прычым шматлікія дэлегацыі ад арганізацый народнага фронту ўзалажылі яны на маргім заікуўшых. Услед за гэтым тысячы работых пачалі шэсць.

У ФАШЫСЦКАЙ ПОЛЬШЧЫ

НАРАДЖАЕМАСЦЬ У ПОЛЬШЧЫ НЯЎХІЛЬНА ЗНІЖАЕЦЦА

Апублікаваныя афіцыйныя даныя сведчаць аб рэзкім скарачэнні нараджаемасці ў Польшчы. Калі ў 1898—1900 гадах нараджаемасць на землях, належачых паліцэі Польшчы, складала 49,3 (на тысячу жыхароў), то ў 1900—1912 гадах яна скарачаецца да 37,4, а ў першыя гады існавання польскай дзяржавы (1920—24 гг.) — да 34,1.

На плошчы прысутнічалі члены цэнтральнага камітэта камуністычнай партыі і прадстаўнікі іншых арганізацый і партыяў, якія ўважлі за ўважлівае і партыі.

У 1925—1929 гг. не глядзячы на тое, што ў гэты час была часткова стабілізацыя, нараджаемасць прадаўжала скарачацца і ўпала да 32,8, а ў гады крызісу 1930—

34 гг. сцарацілася да 28,8 (на тысячу). Пабач з падзеннем нараджаемасці ў Польшчы скарачаецца натуральны прырост насельніцтва. Калі ў 1925 годзе натуральны прырост у Польшчы раўняўся 455 тысячам, то ў 1934 г. — толькі 102 тысячам, што складала каля 1/3 проц. агульнай колькасці насельніцтва Польшчы.

Сутычка сялян з паліцыяй у Заходняй Беларусі

ВАРШАВА, 8 лютага. (БЕЛТА). «Кур'ер поранні» наведана, што ў вёсцы Краўчуні (недалёка ад Вілыні) сяляне аказалі супраціўленне спробе агеагтаў корпуса пагранічнай аховы і паліцыі зрабіць вобск у аднаго селяніна.

Гэтыя газеты ўказваюць, што ў Польшчы работу могуць атрымаць толькі 20 проц. натуральнага прыросту насельніцтва. (ТАСС).

Ваіна ў Абсініі

БАМБАРДЫРОВАКА ДЭСІ

АДЫС-АБЕБА, 10 лютага. (БЕЛТА). Учора над Дэсі (горад, дзе адбыліся сем італьянскіх самалётаў) першыя два скінуты на 8 бомб, якія не трапілі ў піль. Тое-ж падарылася з наступнымі трыма самалётамі. Толькі два апошніх скінуты на 14 бомб, палалі ў горад.

Насельніцтва спалоўна, у поўным парадку пакінула Дэсі. Некалькі жанчын ранена і двое салдат забіты. Разбураны тры дамы.

